

Narzędzie do podnoszenia jakości praktyk zawodowych w firmach

Jakość praktyk zawodowych odgrywa kluczową rolę w kształceniu przyszłych pracowników. Same uregulowania prawne w tym zakresie nie gwarantują wysokiej jakości programów. Z tego powodu organizacja CSR Europe opracowała narzędzie określające jakość praktyk zawodowych w celu umożliwienia firmom zidentyfikowania jakości oraz skuteczności swoich systemów praktyk. Narzędzie służy za punkt odniesienia dla firm, wskazując obszary mocnych stron i tych potencjalnie wymagających poprawy. Narzędzie nie ma służyć jako rama normatywna, ale ma być środkiem do kształtowania świadomości na temat kluczowych obszarów jakości praktyk i wspierania kultury poprawy jakości. W tym rozumieniu, oraz biorąc pod uwagę różnice w krajowych systemach praktyk zawodowych, nie należy zakładać, że każdy atrybut jakości jest realizowany przez daną firmę w pełnym zakresie. Ramy jakości są inspirowane zasadami określonymi w Europejskiej Karcie Jakości Staży i Praktyk opracowanej przez Europejskie Forum Młodzieży oraz materiałami informacyjnymi przygotowanymi przez Komisję Europejską i Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP).

Zalety wynikające z korzystania z narzędzia:

- sprawdzenie, w jaki sposób procesy wewnętrzne Państwa firmy spełniają kryteria wysokiej jakości praktyk
- anonimowe porównanie Państwa firmy z sytuacją idealną
- identyfikacja luk i obszarów wymagających poprawy

Kwestionariusz podzielono na trzy sekcje:

- Część I: Profil
- Część II: Ewaluacja
- Część III: Pytania dodatkowe

Ramy narzędzia zaprojektowano na poziomie europejskim, co, w niektórych przypadkach, może wpłynąć na zasadność pytania na poziomie krajowym/lokalnym. Wyniki ankiet wszystkich uczestników zostaną przedstawione wyłącznie anonimowo, zachowana zostanie poufność dostarczonych informacji.

CZĘŚĆ I – PROFIL

Informacje o uczestniku		
Nazwa firmy	xxx	
Sektor	Rolnictwo, Uroda, Biznes i IT, Organizacja charytatywna i Wolontariat, Chemia, Budownictwo, Kreatywność – Media i Sztuka, Obsługa klienta i Handel detaliczny, Energia, Inżynieria i Elektronika, Finanse, Zdrowie i Pielęgnacja, Hotelarstwo, Gastronomia i Podróże, Produkcja (Tekstylna, Żywność, Meble, Szkło, Metale, Drukowanie), Logistyka, Przemysł morski, Telekomunikacja, Usługi publiczne, Sport i Fitness, Pojazdy i Transport, Inne: określić	
Obroty (€)	< 2 milionów (mikro) < 10 milionów (małe) < 50 milionów (średnie) > 50 milionów (duże)	
Liczba etatów (EPC)* * Jedno EPC stanowi odpowiednik jednego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy	< 10 EPC (mikro) < 50 EPC (małe) < 250 EPC (średnie) > 250 EPC (duże)	
Kraj, w którym znajduje się firma	• Siedziba główna • Oddział firmy, którego dotyczy ankieta (jeśli inny niż powyżej)	
Imię i nazwisko osoby kontaktowej	xxx	
Stanowisko	xxx	
Adres e-mail	xxx	
Pytania profilujące dotyczące		
Ilu praktykantów/-ek rocznie przyjmuje firma?	• Żadnego • 1 • 2 • 2 < 5	• 5 < 10 • 10 < 20 • Inne (podać liczbę)
Ile wynosi udział praktykantów/-ek w ogólnej liczbie zatrudnionych w firmie?	• 1% • 2% • 3%	• 4% • 5% • 5–10% • > 10%
Jaki jest najczęstszy poziom wykształcenia praktykantów/-ek?	• Brak / Szkoła podstawowa (ERK 1) • Wykształcenie zawodowe (ERK 3) • Gimnazjum (ERK 2)	• Wykształcenie ponadgimnazjalne (ERK 3-4) • Matura (ERK 4) • Wykształcenie wyższe (ERK 6-8)

Jaka jest zwykle długość umowy szkoleniowej z praktykantami/praktykantkami?	< 6 miesięcy 6–12 miesięcy 12–24 miesięcy	24–36 miesięcy > 36 miesięcy
Ile procent czasu praktykant/-ka zazwyczaj spędza w firmie podczas odbywania praktyki?	10%–20% 20%–30% 30%–40%	40%– 0% 60%–80% 80%–100%
W jaki sposób połączono szkolenie w firmie ze szkołą?	Naprzemiennie: 1 dzień w szkole, 1 dzień w firmie Naprzemiennie: 1 tydzień w szkole, 1 tydzień w firmie	Naprzemiennie: 1 miesiąc w szkole, 1 miesiąc w firmie Inne

EWALUACJA

Obszar	Atrybut jakości	Regulacje krajowe	Pytanie dotyczące atrybutu jakości Pomaga ocenić, czy w firmie zachodzą procesy niezbędne do zapewnienia właściwej jakości praktyk	Kryteria oceny odpowiedzi	Odpowiedź firmy	Wynik pytania
Zarządzanie	1. Podejście wielopodmiotowe	1) Brak regulacji	Czy Państwa firma współpracuje z co najmniej jedną z następujących zainteresowanych stron, w celu rozwinięcia treści/ram oferowanych praktyk: – Instytucja edukacyjna – Podmioty prowadzące szkolenia – Agencje zatrudnienia – Przedstawiciele pracodawców oraz związki zawodowe – Zrzeszenia handlowe, izby gospodarcze – Organizacje młodzieżowe/ przedstawiciele młodzieży – Samorządy zawodowe – Inne przedsiębiorstwa	Współpraca przy tworzeniu ram praktyk z co najmniej jedną ze stron zainteresowanych rozwojem ich zawartości/ram. Dobra praktyka: Spółka prowadzi regularną komunikację z co najmniej jednym zaangażowanym podmiotem podczas przyuczania do zawodu.		/6
	2. Zasady/wytyczne	2) Istnieją regulacje – firma postępuje zgodnie z nimi	Czy Państwa firma posiada sporządzone na piśmie zasady/zestaw wytycznych informujący pracowników o sposobie organizacji praktyk?	Spisany dokument/zestaw dokumentów lub narzędzie/-a online Zawiera wyjaśnienia/instrukcje usprawniające procedurę praktyk (i/lub wszystko z nią związane) w organizacji		/7
	3. Współpraca z instytucją edukacyjną	3) Istnieją regulacje – firma robi więcej	Czy Państwa firma jest zaangażowana w stałą współpracę z instytucją edukacyjną praktykanta/-tki: Instytucja edukacyjna odwiedza firmę (nauczyciele/studenci) Staż towarzyszący (job shadowing), szkolenia, wprowadzenie do firmy, wprowadzenie do profili zawodowych Trener z firmy odwiedza instytucję edukacyjną Szkolenie nauczycieli, gościnne wykłady/warsztaty, praktyki zawodowe Dzielenie się wiedzą i dialog	Co najmniej jedno z sugerowanych działań ma miejsce raz w roku		/7
Rekrutacja i zmiana pracy	4. Przejrzystość informacji podczas rekrutacji	1) Brak regulacji	Czy wszystkie poniższe elementy są jasno przekazane w trakcie procesu rekrutacji: Opis stanowiska Długość praktyki Szczegóły dotyczące wynagrodzenia/ zwrotu kosztów	Wszystkie trzy punkty wymienione w pytaniu są ujęte. Przyszły uczeń ma łatwy dostęp do tych informacji (np. informacje dostępne na stronie internetowej rekrutacji, przekazywane podczas wywiadu, w dokumentach/e-mailach wysyłanych do danej osoby) Informacji udziela się, zanim dana osoba formalnie zobowiąże się do wykonywania praktyk		/5
	5. Liczba praktykantów/praktykantek	2) Istnieją regulacje – firma postępuje zgodnie z nimi	Czy istnieje określony limit dotyczący liczby praktykantów/-tek, których firma zatrudnia w tym samym czasie?	Limit ustalony zgodnie z wewnętrzną pojemnością firmy (np. maksymalnie 10% EPC) Dobra praktyka: Spółka posiada strategię osiągania maksymalnej liczby dostępnych stanowisk dla praktykantów/-tek.		/4

	6. Umożliwienie zmiany pracy		Czy Państwa firma zapewnia praktykantowi/-tce możliwość omówienia opcji zatrudnienia jako stałego pracownika?	Osoba jest informowana o szansie stałego zatrudnienia podczas rekrutacji na praktykę lub jest to dokładnie omówione przed zakończeniem praktyki	/3
			W przypadku, gdy praktykant/-ka nie zostaje zatrudniony/-a po odbyciu praktyki, czy firma wspiera go/ją w jakikolwiek sposób podczas szukania stałej pracy?	Akceptowana jest każda aktywność, która może pomóc osobie rozwinąć się zawodowo (np. zapewnienie stronie, która skierowała praktykanta/-tkę informacji zwrotnej/ porad dotyczących jego/jej orientacji zawodowej; list polecający; pomoc podczas tworzenia CV, ...)	/3
Jakość szkolenia	7. Trener w firmie		Czy praktykantowi/praktykantce zapewniono firmowego opiekuna/-kę podczas jego/jej praktyk?	Wyznaczona osoba nadzoruje rzeczywistą pracę wykonywaną przez niego/nią Dobra praktyka: Poza opiekunem/-ką firma angażuje więcej ludzi do wspierania praktykanta/-ki (np. przypisując osoby kontaktowe w odpowiednich działach w celu ułatwienia procesu aklimatyzacji).	/6
	8. Jakość nadzoru		Czy firma przygotowuje przełożonego praktykanta/-ki do roli opiekuna/-ki (np. konkretne szkolenia)?	Każdy rodzaj pomocy specjalnie dostosowanej do pracy z praktykantami (certyfikacja, szkolenia, podręcznik, regularna grupa robocza, sesje informacyjne, szczegółowa odprawa e-mail) System zapewniający wsparcie/przygotowanie każdemu opiekunowi/-ce Dobra praktyka: Opiekunowie mają minimalną, wymaganą liczbę lat doświadczenia zawodowego lub zajmują odpowiednie stanowisko (np. przełożony, kierownik zespołu, ...).	/7
			Czy istnieje ograniczenie liczby praktykantów/-tek, którzy mogą być przypisani do jednego opiekuna/-ki?	Istnieje reguła (ustanowiona lub domniemana), ograniczająca liczbę praktykantów/-tek, których można przydzielić do jednego opiekuna/-ki	/5
	9. Regularna interakcja z praktykantem/praktykantką		1) Brak regulacji 2) Istnieją regulacje – firma postępuje zgodnie z nimi 3) Istnieją regulacje – firma robi więcej	Czy istnieją regularne spotkania praktykanta/-tki z opiekunem/opiekunką? Odbywają się codziennie Odbywają się co najmniej raz na tydzień Odbywają się co najmniej raz na dwa tygodnie Odbywają się co najmniej raz na miesiąc Brak	Spotkanie jest traktowane, jako moment, w którym praktykant/-ka ma możliwość omówienia z opiekunem/-ką pracy, którą wykonuje (np. codzienna interakcja, cotygodniowe spotkanie) Dobra praktyka: Firma oferuje również kwartalne rozmowy oceniające w celu monitorowania postępów w realizacji celów kształcenia.
	10. Nabycie umiejętności specyficznych dla zawodu	3) Istnieją regulacje – firma robi więcej	Czy praktykantowi/praktykantce podano cele kształcenia na początku odbywanej praktyki?	Istnieje jasno określona lista umiejętności zawodowych/osobistych, które praktykant/-ka powinien opanować podczas odbywanej praktyki Dobra praktyka: Nauka bazująca na pracy jest zorganizowana w oparciu o cele kształcenia, co umożliwi praktykantowi/praktykantce zmianę stanowisk i wymianę zadań, aby uwzględnić wszystkie umiejętności potrzebne w profilu zawodowym.	/5

Jakość kształcenia	11. Szkolenie w zakresie umiejętności miękkich	Czy firma zapewnia specjalistyczne szkolenie jednej lub kilku umiejętności miękkich praktykanta/praktykantki, ujętych poniżej Umiejętności komunikacyjne i interpersonalne, praca zespołowa, zarządzanie czasem, inicjatywa, twórcze myślenie, planowanie, umiejętności analityczne, podejmowania decyzji, zdolność do adaptacji	Firma zapewnia specjalistyczne szkolenie w zakresie co najmniej jednej umiejętności miękkiej praktykanta/-tki. Dobra praktyka: Jeżeli nie zostało to ujęte w ramach celów dydaktycznych, firma informuje praktykantów/-tki o istotnych umiejętnościach miękkich i zapewnia im specjalistyczne szkolenie i/lub organizuje pracę w sposób umożliwiający ich rozwój.		/5
	12. Szanse na dodatkowe szkolenia	Czy Państwa firma zapewnia praktykantowi/praktykantce możliwość uczestniczenia w dodatkowych szkoleniach, takich jak szkolenia wewnętrzne w firmie, kursy zewnętrzne, kursy/szkolenia związane z certyfikacją czy team building itp.?	Praktykant/-tka bierze udział w co najmniej jednym szkoleniu uzupełniającym (wewnętrznym lub zewnętrznym) w trakcie odbywania praktyki.		/4
		Czy firma bierze udział w programie mobilności praktykanta/-tki?	Mobilność praktykanta/-tki to przechodzenie uczniów i studentów objętych kształceniem lub szkoleniem zawodowym (VET) do innej instytucji w kraju lub za granicą w celu nauki lub szkolenia się przez ograniczony czas.		/3
	13. Ocena rozwoju osobistego	Czy firma oferuje praktykantowi/praktykantce ocenę osiągnięć na koniec praktyki, obejmującą np. mocne strony i obszary do poprawy?	Procedura przeznaczona do oceny uzyskanych efektów uczenia się pod koniec okresu odbywanej praktyki (najlepiej ocena osiągnięć względem celów nauki oraz zapewnienie informacji zwrotnej) Dobra praktyka: Firma wykorzystuje pedagogiczne narzędzia oceny, dostarczone przez instytucje edukacyjne, ekspertów lub usługodawców stron trzecich, w odniesieniu do oceny wyników. Dobra praktyka: Praktykant/-tka jest również proszony o ocenę przeprowadzonego szkolenia.		/5
	14. Możliwość stworzenia własnego projektu	Czy firma umożliwia praktykantowi/praktykantce stworzenie jego/jej własnego projektu w celu wykazania umiejętności i kompetencji nabytych podczas praktyki?	Praktykant/-ka ma możliwość stworzenia projektu/pracy, która wymaga opanowania niektórych/wszystkich umiejętności danego zawodu.		/3
	15. Umowa pisemna i prawna	Czy Państwa firma oferuje pisemne i prawnie wiążące umowy, zawierające: Długość praktyki Szczegółowe informacje dotyczące wynagrodzenia Opis zadań	„Pisemna i prawnie wiążąca umowa” oznacza każdy rodzaj pisemnej umowy (np. list z ofertą, plan projektu, dostosowanie standardowej umowy zatrudnienia itp.), która jest podpisana przez firmę i praktykanta/-tkę i nie jest sprzeczna z krajowymi przepisami prawa pracy Spełnione są wszystkie trzy warunki wymienione w pytaniu		/3

Warunki zatrudnienia	16. Przejrzysta komunikacja dotycząca właściwych praw	Czy praktykant/-ka jest informowany/-a na początku praktyki o przysługujących mu prawach i obowiązkach, takich jak: • Zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa • Prawa socjalne i pracownicze • Obowiązki wobec organizacji	• Spełnione są wszystkie trzy warunki wymienione w pytaniu	/3
	17. Droga zgłaszania uwag/skarg	Czy praktykant/-ka miał możliwość zgłoszenia uwag/skarg w przypadku wystąpienia jakichkolwiek problemów podczas odbywanej praktyki?	• Droga zgłaszania uwag/skarg może opierać się na wyznaczonej osobie (inna niż opiekun/-ka)/narzędzie, do której praktykant/-ka może zwrócić się w razie problemów (np. wyznaczony punkt kontaktowy w HR, anonimowa infolinia, itp.) • Osoba jest wyraźnie informowana o istnieniu takiego kanału na początku praktyki	/2
	18. Wynagrodzenie	Czy praktykanci są uprawnieni do wynagrodzenia? • Brak dochodu • Podstawowy minimalny dochód w rozumieniu przepisów krajowych • Krajowa płaca minimalna • Powyżej minimalnej	• Termin „wynagrodzenie” oznacza stałą stawkę godzinową	/3
	19. Wynagrodzenie dodatkowe	Czy firma oferuje dodatkowe wynagrodzenie za pracę wykonywaną poza standardowymi godzinami pracy, np. za nadgodziny?	• Istnieje system monitorujący nadgodziny • Praktykanci otrzymują dodatkowe wynagrodzenie zgodnie z przepracowanymi nadgodzinami Dobra praktyka: Firma posiada mechanizm ochrony do monitorowania nadgodzin, zapobiegający przeciążeniu praktykanta/-tki.	/1
		Czy praktykanci dostają zwrot kosztów lub są w inny sposób wynagradzani przez firmę za koszty, które musieli ponieść podczas odbywania praktyki?	• Praktykant/-ka otrzymuje zwrot wszelkiego rodzaju kosztów poniesionych z powodu działań związanych z pracą (np. kosztów podróży, obiadów/kolacji biznesowych, obecności na płatnych wydarzeniach,...)	/1
	20. Dostęp do systemów zabezpieczenia społecznego	Czy praktykant/-ka jest ujęty w poniższych systemach zabezpieczenia społecznego: • Bezpieczeństwo w dziedzinie zdrowia • Bezrobocie • Systemy emerytalne	• Firma lub strony trzecie zapewniają zabezpieczenie społeczne wymienione we wszystkich trzech punktach	/2

CZĘŚĆ III – PYTANIA DODATKOWE

Jeżeli jeden stały członek personelu ma 100% poziom produktywności, jak względem niego wypada praktykant/-ka?

- < 30%
- 30%–60%
- 60%–80%
- 80%–100%

Proszę zaznaczyć powody, które mogą mieć wpływ na liczbę oferowanych miejsc dla praktykantów/-tek w Państwa firmie	• Powody, które zachęcają Państwa do angażowania się w praktyki: ○ Zabezpieczenie liczby osób o określonych umiejętnościach i cechach ○ Lojalność pracowników ○ Zwrot z inwestycji ○ Reputacja firmy ○ Inne (Jakie?)	• Powody, które zniechęcają Państwa do angażowania się w praktyki: ○ Ograniczona zdolność organizacji (przepływ zasobów takich jak płynność, HR, cykle produkcyjne itp.) ○ Brak zauważalnego zwrotu z inwestycji ○ Zbyt wysokie obciążenia administracyjne ○ Brak odpowiednio wykwalifikowanych praktykantów/-tek ○ Inne (Jakie?)
Proszę wskazać procent praktykantów, którzy są zatrudniani przez firmę jako pracownicy etatowi po pomyślnym ukończeniu przyuczenia do zawodu:	• Brak • 0%–10% • 10%–20% • 20%–30%	• 30%–40% • 40–60% • 60%–80% • 80%–100%
Jakie środki zachęciłyby Państwa do przyjmowania większej liczby praktykantów/-tek?	• Proszę zaznaczyć z poniższych opcji: ○ Wsparcie finansowe ○ Dotacje na kształcenie ○ Zmniejszenie obciążeń administracyjnych ○ Łączenie zasobów między firmami (współdzielenie zasobów między grupą firm) ○ Zaangażowanie i wsparcie ze strony większych firm ○ Lepszy i szerszy dostęp do potencjalnych kandydatów • Pozostałe (należy określić)	